

ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ УКРАЇНІ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ключові слова: *Україна, європейські держави, військова допомога, зброя, військова техніка, війна.*

Keywords: *Ukraine, European States, military assistance, weapon, military equipment, war.*

Зовнішня військова допомога Україні у веденні війни проти Росії справляє великий вплив на її здатність протистояти збройній агресії та захищати свою територіальну цілісність. Першість у рейтингу за кількістю постачання військової допомоги Україні, беззаперечно, займають Сполучені Штати Америки з наданим озброєнням сумою в десятки мільярдів доларів, відразу за ними йдуть низка європейських держав, а саме: Велика Британія, Німеччина, Польща, Нідерланди, Швеція, Словенія, Литва, Латвія, Естонія та інші. Важливий внесок зробили й Канада, Австралія та Туреччина. У цій доповіді пропонується детальний огляд військової допомоги, наданої європейськими державами Україні з часу повномасштабного російського вторгнення.

Військова співпраця України з державами Європи активізувалась лише з початком наступальних дій Росії на українській території. Зазвичай країни Європейського Союзу робили наголос на мирному та дипломатичному вирішенні конфліктів, не схилиючись до воєнних дій, однак не у випадку з ситуацією в Україні. Впродовж 2022 р. в Україну з Європи було вперше доставлено летальне та нелетальне озброєння, що не притаманно для оборонної політики більшості європейських країн, до прикладу, Німеччини чи Швеції, які виключили надання третім країнам наступальної зброї. За словами високого представника ЄС Жозепа Борреля, загальна сума військової допомоги країн-членів Євросоюзу складала 8 мільярдів євро станом на листопад 2022 р. [1]. Того ж місяця Радою ЄС була започаткована Місія ЄС з військової допомоги на підтримку України, метою якої є посилення військових спроможностей Збройних Сил України для захисту територіальної цілісності і суверенітету в межах її міжнародно визнаних кордонів. Місія також передбачає спеціалізовану підготовку 15 000 військовослужбовців ЗСУ в різних місцях на території держав-членів ЄС [3].

Європейська військова підтримка України здійснюється у різних формах та багатьма платформами. В більшості випадків це постачання потрібної зброї та техніки, проведення тренінгів для українських військових, а також надання експертної оцінки у питаннях оборони (розвідувальні дані, поради та прогнози на майбутнє). Найвідоміша платформа, створена для підтримки України, – це дипломатичні зустрічі міністрів оборони понад 40 держав світу у форматі «Рамштайн», основна ціль яких полягає в обговоренні актуальних питань та прискоренні процесу надання військової допомоги. У цьому форматі під час зустрічей були затверджені публічні та непублічні рішення про передачу військового озброєння Україні. Деякі експерти називають ці зустрічі антиросійською міжнародною коа-

ліцією, прирівнюючи їх до антигітлерівської коаліції, що існувала під час Другої Світової війни.

Сьогодні лідером у постачанні військової допомоги Україні серед європейських держав є Великобританія. У лютому та березні 2022 р. країна проводила донорські конференції для обговорення потреб України щодо летальної та нелетальної допомоги, остання з яких зібрала понад 35 країн-учасниць НАТО та ЄС. Проявом моральної та дипломатичної підтримки є особисті візити до Києва експрем'єра Великобританії – Бориса Джонсона. Він був одним із перших світових лідерів, що прибув до української столиці, незважаючи на небезпеку ракетних ударів по місту.

Станом на березень 2023 р. Великобританія надала Україні військову допомогу на суму 2,3 мільярда фунтів стерлінгів, а у поєднанні з гуманітарною та економічною допомогою ця сума сягає майже 4 мільярдів фунтів стерлінгів. До складу англійської допомоги входять: протитанкові ракети, артилерійські гармати, системи протиповітряної оборони, бойові броньовані машини, антиструктурні боеприпаси, реактивні системи залпового вогню великої дальності M270 та бойові танки Challenger II. Також відомо про постачання одного з трьох списаних пошуково-рятувальних гелікоптерів Sea King, безпілотних літальних комплексів, бронезилетів, шоломів, обладнання нічного бачення та багато іншого [4]. У Лондонській декларації урядів Великобританії та України зазначено, що англійський уряд пишається тим, що є найбільшим постачальником військової допомоги Україні після США, та планує продовжувати надавати потрібне озброєння у всіх сферах: земля, повітря та вода [5].

Однак не всі держави так само рішуче почали надавати військову допомогу Україні, як Великобританія. До прикладу, німецький уряд напередодні російського вторгнення відмовився постачати летальну зброю Україні як одній зі сторін конфлікту, посередником у Нормандському форматі якого вони є, та вирішення якого вони намагаються досягнути дипломатичним шляхом. Та зміни в німецькій політиці відбулися вже у перший тиждень повномасштабного російського наступу, коли Німеччина оголосила про постачання летальної зброї, враховуючи 1 000 одиниць протитанкової зброї та 500 систем протиповітряної оборони Stinger. До того ж військова німецька допомога включає надводні кораблі, зенітно-ракетні комплекси Iris-T, бронетехніку, реактивні системи залпового вогню, машини для розмінування, польові госпіталі та понад 20 мільйонів боеприпасів [4; 7].

Окремої уваги заслуговує постачання німецьких танків Leopard 2, які довгий час були заблоковані Німеччиною для передачі Україні. Танки Leopard – це потужна наступальна техніка, що випереджає російську за багатьма показниками, і потрібна українським військовим задля здійснення успішних контрнаступальних операцій на запорізькому та донецькому напрямках. Першою країною, що заявила про передачу танків, стала сусідня Польща. На початку січня 2023 року Анджей Дуда з візитом до Львова заявив про рішення надання Україні танків Leopard у межах міжнародної коаліції [8]. Наприкінці січня німецький канцлер Олаф Шольц підтримав цю ініціативу та оголосив про відправлення Україні 14 танків Leopard 2А з власного інвентарю збройних сил Німеччини. А також важливим рішенням Німеччини стало надання дозволу та сприяння третім країнам

надавати Україні техніку німецького виробництва. Отже, в лютому цього року було оголошено про передачу танків Канадою, Португалією, Іспанією, Норвегією, Данією та Нідерландами. Ці події свідчать про серйозність європейського суспільства у питанні військової підтримки українського народу [4].

Ще одним важливим лідером, що підтримує Україну у війні проти РФ, є Польща. За перший рік повномасштабного вторгнення ця країна стала найближчим українським партнером та союзником, який постачає зброю, приймає біженців та надає повну дипломатичну підтримку на міжнародній арені. Польща – основний постачальник важкого озброєння в Україну, зокрема 200 танків Т-72, бойових машин піхоти та артилерії (гаубиці). Також відомо про надання польським урядом зенітних ракет, боєприпасів, мінометів, розвідувальних безпілотників та гранат. Важливість підтримки цієї держави без перебільшення важлива, зокрема й через головний транзитний вузол постачання зброї від інших країн, що проходить Польщею. Тобто більшість західного військового озброєння надходить в Україну саме через цю країну [2].

У січні 2023 р. в Естонії, у межах «Талліннської обіцянки» (*Tallinn Pledge* – англ.), 9 європейських країн зголосилися й надалі підтримувати Україну військовим способом, щоб допомогти перемогти російську агресію спільними зусиллями. До складу цих країн входять Великобританія, Данія, Чехія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Словаччина та Нідерланди. На тлі цих обіцянок було підписано спільну заяву міністрів оборони зазначених країн, де підписанти зобов'язались надавати танки, важку артилерію, засоби протиповітряної оборони, боєприпаси та інше необхідне озброєння, що допоможе у боротьбі проти Росії [6].

Проаналізувавши кількість зазначеної військової допомоги, що отримує Україна від європейських держав, можна зробити висновок, що Європа цілком розуміє важливість цього процесу та значно просунулась у ньому, порівняно з ситуацією минулих років. Деякі європейські країни роблять це, не афішуючи, вочевидь намагаючись не погіршувати відносини з Росією, а інші – навпаки відкрито та щиро допомагають Україні, розуміючи негативні наслідки для Європи у випадку поразки у війні. Зокрема, відчутну підтримку надають держави Прибалтики, Польща, Великобританія та Нідерланди. Незважаючи на поширену думку про недостатні старання Німеччини, країна теж входить до списку найщедріших держав за кількістю постачання військової допомоги Україні, поступаючись лише США та Великої Британії.

Джерела та література

1. Загальна військова допомога Україні з боку ЄС і країн-членів сягає €8 мільярдів. *Укрінформ (Мультимедійна платформа іномовлення України)*. 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3614263-zagalna-vijskova-dopomoga-ukraini-z-boku-es-i-kraincleniv-sagae-8-milardiv-evro.html>
2. Шевченко О. Арсенал європейської демократії: військова допомога Польщі для України. *Фокус*. 2022. URL: <https://focus.ua/uk/amp/voennye-novosti/526055-arsenal-europeyskoy-demokratii-voennaya-pomoshch-polski-dlya-ukrainy>
3. About EU Military Assistance Mission in support of Ukraine. *EUMAM Ukraine*. 2022. URL: https://www.eeas.europa.eu/eumam-ukraine/about-eu-military-assistance-mission-support-ukraine-eumam-ukraine_en?s=410260

4. Mills C. Military assistance to Ukraine since the Russian invasion. *House of Commons Library*. 2023. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9477/CBP-9477.pdf>

5. Declaration between the government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the government of Ukraine. *GOV.UK*. 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-ukraine-declaration-of-unity/declaration-between-the-government-of-the-united-kingdom-of-great-britain-and-northern-ireland-and-the-government-of-ukraine>

6. Joint Statement – The Tallinn Pledge. *GOV.UK*. 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-the-tallinn-pledge>

7. Military support for Ukraine. *The Federal Government*. 2023. URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-en/news/military-support-ukraine-2054992>

8. Tweet Prezydenta Polski. *Twitter*. 2023. URL: https://twitter.com/prezydentpl/status/1613174589156200448?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1613174589156200448%7Ctwtgr%

Tortladze Khatia

International Black Sea University

(Tbilisi, Georgia)

DID THE WESTERN SANCTIONS ON RUSSIA SUCCEED, AND HOW?

Keywords: *European Union, sanctions, war.*

Ключові слова: *Європейський Союз, санкції, війна.*

On February 24, 2022, Russia started a full-scale attack on Ukraine, starting the biggest conflict in Europe since World War II. Due to Russia's invasion, the EU, the United States, and others implemented a number of sanctions on Russia. Sanctions have included constraints on Russia's financial sector, its banking system, and its coal and oil exports, in addition to wider export laws. Meanwhile, due to their own risk assessments and, more crucially, public pressure, international businesses have willingly left the Russian market. But the major question can be asked here: did these western sanctions against Russia work?

As a means of resolving international conflicts and containing violence, international diplomats began to look for alternatives to war as a result of the brutality of modern combat that the major European nations encountered during the First World War. With the development of a liberal global economy, it is not surprising that the founders of the League of Nations considered economic techniques, particularly economic sanctions, as potential alternatives to military conflict. In modern international relations, international sanctions have emerged as a crucial component. These are coercive actions taken against states, non-state entities, or people who endanger the security and peace of the world. The goals are to alter an agent's behavior, lessen its maneuverability or undermine its standing, and publicly criticize those agents that constitute a threat to global peace and security.

Western sanctions against Russia. Now is the time to examine the specific sanctions imposed on Russia, how they differ from one another, and which one is the most significant. The bombardment of sanctions against the financial sector started with relatively high fines against Russia's central bank. In an effort to stop the bank from employing its foreign reserves to support the Russian ruble, the US effectively locked